

Sayın Meclis Başkanlarım, Değerli Divan, Sivas Ticaret ve Sanayi Odasının çok kıymetli Başkanı ve Yönetim kurulu üyeleri, Değerli Meclis üyeleri, basınımızın kıymetli temsilcileri,

Hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Havası sert insanı mert Sivaslı kıymetli hemşerilerimi Odamızda ağırlamaktan büyük mutluluk duyduğumu belirtiyor, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Sivas, tarihsel ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra sanayi alanındaki gelişmeleriyle de dikkat çekmektedir. Şehir, çeşitlenen sanayi branşları ve yatırım fırsatları ile gelecekte önemli bir sanayi merkezi olma yolunda ilerlemektedir.

Yerel yönetimlerin ve özel sektörün işbirliğiyle Sivas'ın sanayi potansiyelinin daha da artacağına inanıyorum. Bu da şehrin ekonomik kalkınmasına ve istihdam olanaklarının genişlemesine önemli katkı sağlayacaktır. Bir Sivaslı olarak memleketimizin her yönden gelişmesi noktasında her türlü desteği vereceğimi buradan belirtmek isterim. Demirağ'ı OSB'de, ortağı olduğum firma adına yatırım kararı aldığımı da belirtmek isterim.

Değerli yol arkadaşlarım,

Bu ay acı bir kaybımız oldu. Odamız Meclis Üyemiz aynı zamanda Sivaslı hem şehrimiz Adnan Ebetürk'ün kıymetli babası Seyfi Ebetürk'ü son yolculuğuna uğurladık. Merhuma Allah'tan rahmet, Ebetürk Ailesine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Güncel ekonomik gelişmelere ilişkin konuşmama başlamadan önce değinmek istediğim önemli bir konu var. Geçen hafta biliyorsunuz savunma sanayimizin göz bebeği ve üyemiz kuruluşlarından TUSAŞ'ın Kahramankazan'daki yerleşkesi, hain terör saldırısının hedefi oldu. Buradan bir kez daha şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Şunu hiç kimse aklından çıkarmasın ki; ne terör örgütleri ne de başka şer odakları, ülkemizin ekonomik bağımsızlığının neferleri olan biz sanayicileri yıldıramaz. Dün Cumhuriyetimizin kuruluşunun 101. yıl dönümünü kutladık. Herkes bilsin ki, Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve

şehitlerimizin emaneti olan güzel vatanımızı daha ileriye taşımak için her zamankinden daha fazla kararlıyız. Daha fazla çalışacağız daha fazla üreteceğiz. (Alkış)

Bildiğiniz üzere 18 Kasım 1963'te kurulan Ankara Sanayi Odamızın 61'inci yılını kutluyoruz. Kuruluş yıl dönümümüz olan 18 Kasım'da ilk adresimiz her zaman olduğu gibi Ulu Önderimiz Atatürk'ün ebedi istirahatgâhı Anıtkabir olacak. 18 Kasım Pazartesi günü sabah 9.30'da tüm üyelerimizi Ankara Sanayi Odası Ailesi olarak Anıtkabir'de Atamızın huzurunda buluşmaya, O'nun gösterdiği hedefler doğrultusunda birlik ve beraberlik içinde kararlılıkla yol aldığımızı bir kez daha dosta düşmana göstermeye davet ediyorum.

Kıymetli Meclis Üyeleri

Küresel Merkez Bankalarının politikalarında gevşeme döngüsünün hızlandığı bir süreç giriyoruz. Buna rağmen dünya genelinde durgunluk sinyalleri güçleniyor. Özellikle en önemli ticaret partnerimiz olan Euro bölgesinden gelen verilerde, ekonomik faaliyetlerin yavaşladığı net bir şekilde görülüyor.

Başta Almanya olmak üzere birçok ülkede PMI rakamları 50 eşik değerinin altında kalırken; Avrupa Merkez Bankası'nın faiz indirimine devam etme olasılığı güçlendiriyor.

Uluslararası kuruluşlar, dünya ekonomisinin son 20 yılda ulaştığı ortalama büyümenin atında bir büyüme beklentisi içerisinde. Dünya Ticaret Örgütü, Orta Doğu başta olmak üzere artan jeopolitik gerilimler ve ekonomi politikalarındaki belirsizliklerin ticaretteki büyüme için aşağı yönlü risk oluşturduğunu duyurdu.

Diğer taraftan gelecek hafta yapılacak ABD Başkanlık seçimleri küresel ekonominin yönünü belirleyecektir. Seçimler, ticaret, yatırım, dış yardım, iklim politikası, güvenlik düzenlemeleri ve göç dahil çeşitli kanallar aracılığıyla özellikle bizim gibi gelişmekte olan ülkeleri önemli ölçüde etkileme potansiyeline sahiptir.

ABD Kasım seçimlerinde Trump'ın zaferi durumunda küresel ticaret politikasında değişiklik olacaktır. Trump, yabancı malların çoğunluğuna %10-20'lik evrensel temel tarifeler koymayı ve Çin'in temel mal ithalatını %100 vergi ve aşamalı olarak sonlandırmak için 4 yıllık bir plan içeren "Amerika öncelikli" bir ticaret gündemi öneriyor.

Artabilecek tarifeler ve korumacılık önlemleriyle yoğunlaşan ticaret gerginlikleri, ekonomilerin ve şirketlerin küresel pazarda rekabet etmesini zorlaştıracığı için küresel büyüme potansiyelini de aşağı çekebileceği unutulmamalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Temmuz ve Ağustos aylarında güçlü baz etkisiyle gerileyen yıllık enflasyonun düşüş trendi, Eylül'de yavaşladı. Aylık enflasyon %2,97 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Merkez Bankası'nın aylık beklentisi %1,5 seviyesinde iken %2,97'lik artış enflasyon düşüş trendinin hedeflendiği şekilde gerçekleşmediğini ortaya koyuyor.

Eylül enflasyon rakamlarının açıklanmasıyla faiz indiriminin ne zaman olacağı tartışmaları yeniden başladı. Daha önce de ifade ettim, enflasyonda kalıcı düşüş sinyalleri alınmadan, enflasyon ataletinin kırıldığı görülmeden politika faizinde yapılacak bir indirimin enflasyonla mücadeleyi sekteye uğratma riski taşıdığını düşünüyorum.

Enflasyonla mücadelede talep tarafındaki eğilimlere odaklanılıyor, ancak kritik noktalardan birisi de arzın güçlü kalması gerektiğidir. Arz tarafında yaşanacak sorunların ilave enflasyonist bir etkiye neden olacağı unutulmamalıdır.

Para politikasında kademeli ve öngörülebilir bir yaklaşım daha sağlıklı olacaktır. Mevcut durumda reel sektörün en önemli sorunu yüksek kredi maliyetleridir. Sanayicilerimizin krediye olan yüksek orandaki bağımlılığı göz önüne alındığında yüksek faiz oranı, yatırım ve büyümenin önündeki en büyük engel olarak karşımızda duruyor.

Bu noktada, başta KOBİ'lerimiz olmak üzere sanayicilerimizin acil beklentisi, reel sektörün üretime devam edebilmesine imkân sağlayacak uygun faizli ticari kredi mekanizmalarının devreye alınmasıdır. Özellikle üretim ve ihracat odaklı sektörlere yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacı için düşük faizli bir kredilendirme politikası, sıkılaştırıcı politikanın üretimin ve istihdam üzerindeki olumsuz geçişini yumuşatabilecektir. Ayrıca, bu tür bir kredilendirme politikası yüksek enflasyon döneminde değil, ülkemizin sürdürülebilir büyüme ve orta gelir tuzağından çıkış stratejisi için makro istikrarın sağlandığı dönemlerde de devam ettirilmelidir.

Enflasyonla mücadelenin bir ayağı sıkı para politikası ise diğer ayağı da şüphesiz ki mali disiplindir.

Peki mali disiplini sağlamada ne kadar başarılıyız?

Mali disiplinin sağlanmasında, kamu gelirlerini artırmak ve kamu harcamalarını kısmak gibi iki temel politika aracı söz konusu. Ancak mevcut durumda sadece kamu gelirlerini artırarak mali disiplini sağlamaya çalışıyoruz. Toplumda, kamuda etkin bir tasarruf yapıldığı yönünde bir izlenim yok. Enflasyonla mücadelede vatandaşların uygulanan programa inanması son derece önemlidir. İnanmadıklarında enflasyon beklentileri yüksek kalıyor ve fiyatlama davranışları bozuluyor.

2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesine baktığımızda; yüzde 17,5 enflasyon hedefine karşın bütçe giderlerinin yüzde 32,8 oranında artmış olması, kamu mali disiplinin kalitesi ve inandırıcılığı hakkında soru işaretleri görüyoruz. Ayrıca, birçok kalemden beklenen enflasyonun üzerinde artışlar olurken ekonominin verimliliği ve rekabet gücünü artıracak kamu yatırımları ve sermaye transferlerinin yüzde 4,5 oranında azalması, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleri açısından düşündürücüdür.

Değerli Meclis Üyeleri,

Küresel ekonomilerin, bir yandan jeopolitik riskleri azaltmak için iş birliği ya da ayrışma politikaları uyguladıklarını, diğer taraftan da küresel ekonomiye açık fakat bağımlı olmayan bir ekonomi tesis etmeye çabaladıklarını görüyoruz. Hızla değişen ve dönüşen Dünya'da teknolojik gelişmeler ve iklim değişikliği gündemin ilk sıralarında yer alıyor.

Küresel rekabet, yaratıcı bir yıkıma neden olurken, ileri teknoloji ürünlerin geliştirilmesinde ve sürdürülebilir enerjiye geçiş sürecinde nadir toprak elementleri kritik öneme sahiptir.

Yüksek teknoloji ürünlerinin üretiminde kritik rol oynayan bu elementler, başta elektronik cihazlar, yenilenebilir enerji teknolojileri, savunma sanayii, optik cihazlar ve manyetik malzemeler gibi birçok alanda kullanılıyor. Küresel ölçekte talebi sürekli artan nadir toprak elementleri ülkeler için önemli bir stratejik kaynak haline gelmiştir.

Bu alanda küresel güçler, nadir toprak elementlerinin kontrolü ele almak amacıyla faaliyetlerini hızlandırmışlardır. Türkiye, bu alanda kendi üretim kapasitesini geliştirebilirse, uluslararası rekabette bir avantaj sağlayabilir.

Ülke olarak, vakit kaybetmeden uygulamaya alacağımız politikalarla, önemli bir nadir toprak elementi tedarikçisi konumuna gelerek ithalata olan bağımlılığımızı da önemli ölçüde azaltabiliriz.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız, Eskişehir Beylikova'da bulunan dünyanın en büyük ikinci nadir toprak elementleri rezerviyle Türkiye'nin bu alanda dünyada ilk 5 ülke arasına girebilecek bir potansiyele sahip olduğunu belirtmiştir. Önemli olan bu potansiyeli üretime dönüştürebilmektir.

2023 ve 2024 yılı Orta Vadeli Program'da yer almasına rağmen henüz "Kritik Hammadde Strateji'miz" **yok ve bir an önce oluşturmamız gerekiyor. Böyle bir önemli alanda geride kalamayız.**

Değerli Meclis Üyeleri,

14-16 Ekim tarihleri arasında Dünya Odalar Federasyonu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'nun ev sahipliğinde İstanbul'da düzenlenen Dünya Odalar Federasyonu Avrupa ve Asya Zirvesi'ne katıldım. 62 ülkeden 800'den fazla iş insanının katılımıyla düzenlenen zirve kapsamında, Milletlerarası Ticaret Odası Dünya Odalar Federasyonu Küresel Ekonomik Görünüm Anketi" başlıklı raporun çıktıları katılımcılar ile paylaşıldı.

Dünya genelinde global gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 90'ını temsil eden 96 ülkeden 210 oda temsilcisi ile yapılan araştırma önemli sonuçlar ortaya koydu.

Küresel iş dünyası, işletmeler için en önemli sorunların "iş gücü ve/veya nitelikli iş gücü eksikliği" ile "enflasyon" olduğunu belirtiyor. Sonuçları duyunca bir an, "Acaba bu anket sadece bizim ülkemizde mi yapıldı" diye düşünmedim değil. Yakın zamanda enflasyonun küresel bir sorun olduğunu hepimiz biliyorduk ancak nitelikli işgücü ihtiyacının da sadece bizim değil tüm dünyanın sorunu olduğunu görmüş oldum.

Rekabetçiliğin giderek arttığı günümüz dünyasında nitelikli işgücü şarttır. Rekabet üstünlüğünü sağlayan en önemli faktörler, inovasyon ve işgücünün piyasadaki verimliliğidir. Ülkemizin rekabet gücünün arttırılabilmesi için, nitelikli insan kaynağına sahip olması, Ar-Ge'nin pazarlanabilir ürün ve hizmete dönüştürülebilmesi, yani beşeri

sermaye kapasitesinin etkin olarak kullanılması gerekir. Bunun için de eğitim kalitesini mutlaka artırmalıyız.

Üniversite mezunu işsizimiz bu kadar fazla iken biz sanayicilerin ara mesleklere kalifiye eleman bulamaması ülkemizin bir gerçeğidir. Diplomalı işsizlerimizin sürekli eğitim programları ile istihdama kazandırılmaları gerekmektedir.

Ülkemizde rekabet açısından bir takım kısıtlarımız var. Öncelikli olarak insan kaynağı planlamamızı doğru yapabilmemiz lazım. Çok sayıda istihdam edilemeyen üniversite mezunu mu yetiştirmeliyiz, yoksa az sayıda, yeteri kadar ama çok kaliteli üniversite mezunu ve bilim adamı mı yetiştirmeliyiz? Bu tercihi doğru yapmamız lazım.

Değerli sanayicilerimiz,

Bugün yenilikçilik ve dijitalleşme kavramları ekonomik ve sosyal yaşamın en kritik unsurları haline gelmiştir. Ekonomimizin dinamizmi olan KOBİ'lerin yenilikçilik faaliyetleri ile birlikte verimlilikleri ve böylece ihracatları artabilecektir. Türkiye, yıllardır çıkamadığı orta gelir tuzağından ancak teknolojik ve yenilikçilik hamleleriyle çıkabilecektir. Bunun için herkese görev düşmektedir. Devletimiz de bu kapsamda önemli destekler ve teşvikler vermektedir.

2025 yılı bütçesi ile de 561 milyar TL'lik bir destek üreticilerimize ve KOBİ'lerimize sunulmaktadır. Son 10 yıllık döneme baktığımızda; verilen teşvik ve desteklere rağmen KOBİ'lerimizin katma değerinin artmadığını bilakis azaldığını görmekteyiz. Basit bir anlatımla, 2013 yılında 100 birim olan KOBİ'lerimizin katma değer endeksi, 2022 yılında 84 puana gerilemiştir. Diğer bir deyişle, KOBİ'lerimizin firma başına katma değeri 90 bin dolardan 75 bin dolara düşmüştür. Aynı dönemde, büyük işletmelerimizin firma başı katma değer endeksi 100 den 116 puana çıkmıştır. Büyük işletmelerin firma başına katma değeri son 10 yılda 20,7 milyon dolardan 24 milyon dolara ulaşmıştır.

Bu rakamlar, büyük işletmelerimizin yenilik, Ar-Ge ve verimlilik konularına daha fazla zaman ve kaynak aktardıklarını göstermektedir. Buna rağmen büyük firmaların katma değerleri OECD ortalamasının çok altında seyretmektedir. 10 yıllık analizden çıkan diğer bir ilginç sonuç ise, büyük firma sayısında yüzde 59 artış olması ve 1575 KOBİ'nin işlerini büyütürerek büyük firma düzeyine yükselmesidir. Ancak, olumlu gibi gözükmesine rağmen 10 yıllık süreçte KOBİ'lerimizin sadece binde 3 ünü büyük işletme yapabilmışiz.

Son dönemde ekonomik koşullar nedeniyle birçok KOBİ'miz operasyonlarını sürdürmekte zorlanıyor olduğunu sahada görüyoruz. Ancak bu dönemler geçtiğinde, daha sağlam bir yapı ile rekabet edebilmek için şimdiden birtakım adımları atmalıyız.

Biz sanayiciler olarak öncelikle işletmelerimizi iyileştirmeli ve yenileştirmeliyiz. Sanayiciler ve KOBİ'ler olarak firmalarımızda verimlilik, yenilik, yeşil dönüşüm konularında daha aktif politikalar belirlemeli ve hayata geçirmeliyiz. Günlük, aylık düşünmekten ziyade yıllık, 3-5 yıllık ve daha uzun vadeli yaklaşımları benimsemeliyiz.

Sonuçta istihdamın yaklaşık yüzde 70'ini sağlayan KOBİ'lerimizin katma değerinin yükselmesi için kamu tarafından verilen teşvik ve destekler yanında bizlerin de kendi stratejilerimizi belirleyip ona göre hareket etmemiz gerekiyor. Ankara Sanayi Odası olarak, bu eğilim ve ihtiyaçlara göre bir organizasyonel yapılanmaya gittiğimizi ve gerekli yönlendirme, destek ve danışmanlığı vermeye hazır olduğumuzu belirtmek isterim.

Değerli yol arkadaşlarım,

Son dönemde yaşanan olaylar nedeniyle sağlık sektörümüzde gerek sağlık ürünleri üretim ve tüketimi gerekse de sistemin etkin ve kapsamlı bir denetiminde yapısal reforma ihtiyaç duyduğumuz açıktır.

Üretim tarafında ilaç ve tıbbi cihazlar yanında Tıpta ve Eczacılıkta Kullanılan Kimyasallar ve Teçhizatlar ürün gruplarında kamu alımlarının etkinliği ile rekabet gücünün artırılması, ithalat bağımlılığının azaltılması ve yerli üretimin teşvik edilmesi öncelikli hedefler olmalıdır.

Ayrıca, biyoteknolojik ilaçların üretimi ve tıbbi cihaz sektörünün uluslararası standartlara uyumunun artırılması amacıyla entegre bir sağlık ekosistemi oluşturulması, Ar-Ge ve üretim süreçlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, sağlık sisteminin güçlendirilmesi ve yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi için somut bir stratejik yol haritası hazırlanmalıdır. 2023 yılında sağlık alet ve ürünleri ihracatımız 2,8 milyar dolar, ithalatımız ise 7,9 milyar dolar. Bu sektörde 5,1 milyar dolar dış ticaret açığı vermemiz, yerli ve milli üretimi desteklemenin ne kadar kritik olduğunu göstermektedir. Savunma sanayii modeline benzer olarak düşünülen Sanayi İşbirliği Programının Sağlık Bakanlığında uygulanması amacıyla bir daire başkanlığı kurulmuş ancak beklenen

seviyede yerleştirme projesi gerçekleştirememiştir. Bunun aksayan yönlerinin gözden geçirilip etkili bir yerleştirme programına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu kapsamda üreticiler, kullanıcılar, ürün ve hizmet alanların tek amaç doğrultusunda koordine edileceği ve yerli ve milli bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürebileceği "Sağlık Endüstrileri Başkanlığı"nın kurulması değerlendirilmelidir.

Kurtuluş savaşımızın da önemli bir neferi olan Sivas ilimizin değerli temsilcilerini odamızda ağırlamaktan duymuş olduğum memnuniyeti bir kez daha ifade etmek isterim. Ülkemizin güzide şehrinin ekonomik ve sosyal kalkınması için özveri ile çalışan değerli Sivas Ticaret ve Sanayi Odası üyeleri ile işbirliğini geliştirmek bizim için çok kıymetlidir. Odamız Genel Sekreteri Sayın Prof. Dr. Mehmet Cansız iki oda arasında yürütülebilecek işbirliği olanaklarının detaylarına ilişkin kapsamlı bir sunum yapacaktır.

Sözlerime burada son verirken, yakın coğrafyamızda yaşanan son dönemdeki gelişmeler, Cumhuriyetin ve onun değerlerinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. 101. Yıl geçmesine rağmen o gün atılan temellerin sağlamlığını her geçen gün tecrübe ediyoruz.

Bu duygularda Cumhuriyetimizin 101. Yıl dönümünü kutluyor, başta ulu önder Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere Milli Mücadelenin tüm kahramanlarını ve şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyor, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.